

Notat

Varde Vandforsyning A/S

Kildefeltundersøgelse Varde Nord.

Anmodning om ekspropriationsvilje

Projekt nr.: 220318
Dokument nr.: 1232303448
Version 1
Revision

Udarbejdet af CTH
Kontrolleret af MLH
Godkendt af MLH

1 Indledning

DIN Forsyning er presset på vandressourcerne, og har gennem en længere årrække forgæves søgt efter egnede grundvandsressourcer til sikring af tilstrækkeligt med rent vand til Varde by og omegn.

De seneste undersøgelser viser dog, at der er gode muligheder for at etablere en ny kildeplads ved Vittarp, hvor der ønskes indvundet i størrelsesorden 1,5 mio. m³/år. De hidtidige undersøgelser viser, at der tilsyneladende er et sammenhængende, beskyttet dybt grundvandsmagasin i området. Det forventes, at der skal etableres i størrelsesorden 10 indvindingsboringer, og at det samlede areal, hvor der skal placeres boringer, dækker i størrelsesorden 93 ha (fremgår af figur 1).

Området hvor boringer, vejadgang, ledningsanlæg og borehuse skal placeres omfatter dele af matrikel 4a Vittarp By, Outrup, 6d og 5l Orten, Varde Jorder. Hovedparten af området forventes at blive omfattet af såkaldte boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), hvor der fremadrettet ikke må anvendes pesticider. Arealerne tilhører ejendommene Vittarpvej 91, 6855 Outrup (82 ha) og Sr Randsigvej 107 (11 ha).

DIN Forsyning har forsøgt at indgå frivillige aftaler med de to lodsejere, som ejer jorden indenfor det markerede område (figur 1). Lodsejerne vil dog ikke indgå frivillige aftaler om det ønskede. Begge lodsejere oplyser dog, at i tilfælde af, at Varde Kommunes byråd beslutter, at kommunen er villig til at gennemføre etablering af boringer, vejadgang, ledningsanlæg og boringshuse samt ophør med brug af pesticider ved ekspropriation/påbud, så er de villige til at indgå frivillige aftaler herom på ekspropriationslignende vilkår.

Med baggrund heri, anmoder DIN Forsyning hermed Varde Kommunes byråd om at beslutte, at det skitserede projekt på matrikel 4a Vittarp By, Outrup; 6d og 5l Orten, Varde Jorder gennemføres ved ekspropriation/påbud, hvis der ikke kan indgås en frivillig aftale herom.

2 Lovhjemmel

2.1 Vandforsyningslovens § 37

Til fordel for en almen vandforsyning kan der, når almenvellet kræver det, og når der er givet tilladelse til anlægget, ved ekspropriation

1) erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretninger, der er fast knyttet til arealer eller bygninger, samt tilbehør hertil,

2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i ejernes rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig råden over faste ejendomme, herunder til at udføre prøveboringer og prøvepumpninger,

3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitutrettigheder samt andre rettigheder over faste ejendomme, og eller

4) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i eller foretages ophævelse af rettigheder til benyttelse af overfladevand, når benyttelsen hviler på særlig adkomst.

Stk. 2. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 1, bortfalder alle rettigheder over det eksproprierede, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 2, skal rettigheder over fast ejendom, der stiftes ved ekspropriationen, respekteres af indehaveren af alle rettigheder over ejendommen, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

2.2 Miljøbeskyttelseslovens § 24, § 21b

Der skal normalt altid etableres et fredningsbælte omkring vandindvindingsboringer til almene vandforsyninger. Fredningsbæltet etableres i medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 24, og har traditionelt omfattet et areal på 20 x 20 m omkring boringen, hvor der ikke må gødes, håndteres eller anvendes pesticider.

I henhold til ændringer i Miljøbeskyttelsesloven, pr. 1. juni 2011, med tilføjelse af § 21b, må der fremover ikke ske anvendelse af pesticider, dyrkning og gødsning til erhvervsmæssige og offentlige formål indenfor en radius på 25 m fra et vandindvindingsanlæg, der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg. Herudover kan der, efter en konkret vurdering, etableres et boringsnært beskyttelsesområde (BNBO) omkring boringen for at undgå forurening.

D. 11. januar 2019 blev partierne bag pesticidstrategi 2017-2021 enige om en ny tillægsaftale, der skal sikre, at danskernes drikkevand ikke forurenes med pesticider. Aftalen har bl.a. til formål at reducere risikoen for nedsivning af pesticider i BNBO gennem ophør med brug af pesticider i de BNBO, hvor det vurderes nødvendigt ud fra et risiko- og proportionalitetsperspektiv. Blandt andet skal det tages i betragtning, om kildepladsen er vanskelig at erstatte. Beskyttelse af BNBO sker med lovhjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24.

Når der etableres en ny kildeplads, skal der således samtidig etableres et BNBO, hvor det skal vurderes om der skal ske ophør med anvendelse, håndtering og opbevaring af pesticider, spildevandsslam og sprøjtemateriel. Foreløbige beregninger viser, at hovedparten af arealet indenfor det markerede område i figur 1 vil blive udpeget som BNBO. Der vil dog sandsynligvis ske en lokal sænkning i hele

det skraverede område, hvilket øger risikoen for lokal forurening. Hele området forventes derfor udpeget som BNBO. Samtidig vil kildepladsen være vanskelig at erstatte på grund af dens størrelse og på grund af manglende alternativer. Det er derfor sandsynligt, at en konkret vurdering vil føre til, at BNBO skal beskyttes.

Beskyttelse af det boringsnære område på ca. 93 ha giver dels DIN Forsyning en øget sikkerhed for, at den store investering i en ny kildeplads sikres, og dels giver det lodsejerne sikkerhed for, at et muligt senere generelt forbud mod brug af pesticider i BNBO ikke sker uden erstatning.

3 Anmodning

På vegne af DIN Forsyning A/S, anmodes byrådet i Varde Kommune om at træffe beslutning om, at kommunen vil foretage ekspropriation/påbud af følgende, hvis der ikke kan indgås frivillige aftaler herom:

1. Etablering af undersøgelsesboringer, indvindingsboringer, boringshuse, ledningsanlæg og vejadgang på dele af matrikel 4a Vittarp By, Outrup, 6d og 5l Orten, Varde Jorder (figur 1).
2. Ophør med brug, opbevaring og håndtering af pesticider, spildevandsslam og sprøjtemateriel på dele af matrikel 4a Vittarp By, Outrup, 6d og 5l Orten, Varde Jorder (figur 1).
3. Etablering af ledningsanlæg til transport af vand fra kildepladsen frem til Varde. Ledningstracéet er endnu ukendt.

Figur 1: Område hvor boringer ønskes etableret (skraveret). Udkast til boringsplaceringer fremgår. Endvidere fremgår matrikelgrænser.

